

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023 - 2024 laadintaohjeet

Kh 06.09.2021 § 167
165/02.02.00/2021

Valmistelija

Eija Hämäläinen, hallintojohtaja
p. 040 354 0292, eija.hamalainen@rautjarvi.fi

Kuntalain (410/2015) 110§:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksyminen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Kuntalain mukaan talouden tasapainottamiseksi ei laadita erillistä toimenpideohjelmää, vaan kaikki yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet esitetään talousarviossa ja -suunnitelmassa. Usealle vuodelle ulottuvat talouden tasapainottamistoimenpiteet tarkistetaan ja hyväksytään vuosittain talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Talousarvioon ja -suunnitelmaan otettavat toimenpiteet on esitettävä yksilöityinä, rahamääräisinä ja ajallisesti kohdistettuina.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Valtionosuuslaskelmista on saatu päivitettyt ennakkotiedot kesäkuussa, mutta ne täsmentyvät vielä lokakuussa. Kuntaliiton ennakkolaskelman (30.6.2021) mukaan kuntien valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset kasvavat yhteensä (5,1 %) vuodelle 2022. Valtionosuuksia korottavat muun muassa 2,2 prosentin indeksikorotus (165 M€), kustannustenjaon tarkistus (246 M€), verotulomenetysten kompensatioiden kasvu (178 M€) sekä tehtävämuutokset (107 M€). Kokonaisuudessa valtionosuuksien arvioidaan kasvavan noin 500 miljoonaa euroa vuodelle 2022. Edellä mainitut valtionosuuslisäykset liittyvät joko kuntien kasvaneisiin kustannuksiin tai tulomenetyksiin, eivätkä ne siten paranna kuntien taloustilannetta.

Täten kirjanpidon mukainen valtionosuus on yhteensä 11 204 734 euroa vuonna 2022 (10 168 539 € vuonna 2021).

Valtionosuuden muutokseen vuodesta 2021 vuoteen 2022 vaikuttavat mm.:

- Lastensuojeluun säädetään asteittain kiristynvä henkilöstömitoitus (vuonna 2022 mitoitus on 35 asiakasta/työntekijä), joka lisää valtionosuuksia 4,8 milj. eurolla vuonna 2022.
- Kansallisen seulontaohjelman laajennus (suolistosyövän lisääminen seulontaohjelmaan) lisää valtionosuuksia 10 milj. eurolla vuonna 2022.
- Hoivahenkilöstön vähimmäismitoituksen (0,7) toteuttaminen ja vaikutusarvion tarkentuminen lisäävät valtionosuuksia 43 milj. eurolla vuonna 2022. Yhteensä hoivahenkilöstön vähimmäismitoitukseen liittyvä lisäys on 96,5 milj. euroa vuonna 2022.
- Vuodesta 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviin liittyvät toimenpiteet ja rahoitus on siirretty perustettaville hyvinvointialueille.
- Valmistelua TE-palveluiden siirtämisestä kunnille jatketaan siten, että tehtävät siirtyisivät vuoden 2024 aikana.
- Varhaiskasvatuksessa toteutettavaan lasten tukeen osoitetaan valtionosuuksia 6,25 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuriministeriön kautta 8,8 milj. euroa vuonna 2022. Vuodesta 2023 alkaen lisäys on 15 milj. euroa ja kohdennetaan peruspalvelujen valtionosuuksien kautta.
- Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelman toimeenpanoa jatketaan ja vuonna 2022 siihen osoitetaan 10 milj. euroa, josta kuntien osuus 9 milj. euroa.
- Etsivään nuorisotyöhön kohdennetaan vuoden 2021 tavoin lisäyksenä 4,5 milj. euroa, joka kohdentuu kokonaisuudessaan kuntasektorille.

Talousarvioehdotukseen on Rautjärven kunnan valtionosuudet arvioitu 1 036 195 euroa suurempina kuin kuluvana vuonna. Lisäys johtuu ikääntyvän väestömäärän lisäyksestä, indeksitarkistuksesta ja sairastuvuuskertoimen muutoksesta. Lisäksi myös verotulojen kompensaatista. Valtionosuudet suunnitelmavuosille 2022 ja 2023 on arvioitu kuntatalousohjelman mukaisesti.

Verotulojen osalta vuoden 2022 kertymää pienentää yhteisöverojen vähennys noin 0,5 milj., kunnallisvero ja kiinteistövero ennustetaan toteutuvan kuluvan vuoden tasoisena.

Tuloveroprosentin leikkaus verovuodelle 2023 (% -yksikköä) vuoden 2022 tasosta tehdään samansuuruisesti kaikilta kunnilta. Ennusteessa on huomioitu toukokuun siirtolaskelmassa sovellettavaa leikkausta -12,39 % -yksikköä joka valmistelun edetessä vielä tulee muuttumaan. Kuntaryhmän yhteisöveron osuutta leikataan uudistuksen myötä kolmanneksella ja näin ollen kuntien osuus yhteisöverosta putoaa melkein 30 % verovuonna 2023.

Suurin yksittäinen määrärahalisäys on Eksoten maksuosuuteen 705 834 euroa. Tähän lisäykseen ei sisälly alijäämän summaa 227 931 euroa koska sen osalta on jo tehty kirjanpidossa pakollinen varaus.

Talouden tasapainottamissuunnitelman mukaiset vähennykset on tehty koko suunnittelu kaudelle yhteensä vuodelle 2022 128 500 euroa ja vuodelle 2023 115 000 euroa.

Oheisena vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2022 - 2023 talous-suunnitelman laadintaohjeet ja aikataulu.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Anttila Harri

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä vuoden 2022 talousarvion ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelman laadintaohjeet liitteen mukaisesti ja saattaa ne kunnanvaltuustolle tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin.